Tájékoztató

a családi kedvezmény érvényesítését kérő adóelőleg-nyilatkozathoz

Tudnivalók a nyilatkozathoz

Az adóelőleg megállapításakor a családi kedvezményt a jogosult házastársak, élettársak – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával – **közösen is igénybe vehetik.** Ha a családi kedvezményre ugyanazon kedvezményezett eltartott után többen jogosultak, illetve, ha a családi kedvezményt közösen veszik igénybe, akkor a nyilatkozatot közösen kell megtenni.

Kinek kell átadni ezt a nyilatkozatot?

Ha Ön igényli, hogy a **munkáltatója,** vagy összevonás alá eső **rendszeres jövedelmet juttató kifizetője** a járandóságaiból a családi kedvezmény figyelembevételével vonja le az adóelőleget, ezt a nyilatkozatot két példányban töltse ki és adja át munkáltatójának, kifizetőjének.

A nyilatkozat egyik példányát a munkáltatónak (kifizetőnek), másik példányát pedig **Önnek kell a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig megőriznie**. A munkáltató, kifizető a nyilatkozatot az adóéven belül, az átadást követő kifizetéseknél veszi figyelembe.

Az adóelőleg-nyilatkozatot a munkáltatónak és olyan kifizetőnek is adható, aki összevonás alá eső, rendszeres jövedelmet juttat Önnek, például megbízási szerződés alapján.

Mielőtt a nyilatkozatot leadná, a nyilatkozat 7. pontjában az Ön kedvezményre jogosult házastársának vagy élettársának adatait is meg kell adnia. A kedvezményt a bejegyzett élettársak is igénybe vehetik[1], ezért a **házastárs kifejezés alatt** a továbbiakban a **bejegyzett élettársat is érteni kell**.

Ha Ön a családi kedvezményt jogalap nélkül veszi igénybe, és emiatt az adóbevallásában 10 ezer forintot meghaladó befizetési kötelezettsége, vagyis adóhátraléka keletkezik, akkor ennek 12 százalékát különbözeti bírságként kell megfizetnie az adóhátralékkal együtt.

Kinek jár a kedvezmény?

- Annak a magánszemélynek, **aki jogosult a családi pótlékra**, ilyen például
  - a házastársként, élettársként együtt élő vér szerinti szülők,
  - a szülővel együtt élő élettárs is, aki az érintett gyermekkel közös lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, és a szülővel élettársként legalább 1 éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában (a jogosultság jogcímeként neki is az „a” jogcímkódot kell szerepeltetnie), vagy
  - aki élettársi kapcsolatát a szülővel a családi pótlék kérelmezése előtt legalább egy évvel kiállított közokirattal igazolja (a jogosultság jogcímeként neki is az „a” jogcímkódot kell szerepeltetnie) [2].

- A gyermeket azonos időtartamban felváltva gondozó, közös szülői felügyeletet gyakorló külön élő szülők a családi pótlékra 50-50%-os arányban jogosultak a Cst. alapján.

[1] A bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Béktv.) 3. § (1) bekezdése alapján.

[2] A Cst. alapján.

- A felváltva gondozott gyermek után a szülők a családi kedvezményre is 50-50 százalékos arányban jogosultak, tehát saját eltartottjaik számától függően 33 335 (a 66 670 fele), 66 665 (a 133 330 fele), vagy 110 000 (a 220 000 fele) forintot érvényesíthetnek a felváltva gondozott gyermek után.
- A kedvezményt egymás között nem érvényesíthetik közösen, viszont a jelenlegi házastársukkal a rájuk vonatkozó kedvezményt közösen is igénybe vehetik.
- A közös háztartásban élő, családi kedvezményre nem jogosult élettárssal a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárssal is megosztható.
- Ha az egyik szülő részére folyósítják a családi pótlék 100 százalékát, akkor csak ő jogosult a családi kedvezményre 100 százalékban, a másik szülő nem tekinthető jogosultnak, ezért a családi kedvezményt ő nem érvényesítheti.

- **A családi pótlékra jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastárs**.
  - Év közben is érvényesítheti a családi kedvezményt az a magánszemély, aki nem jogosult ugyan családi pótlékra, de az arra jogosult házastársával közös háztartásban él. Például, ha a házastársak közül az egyik nevelőszülő, a vonatkozó szabályok alapján csak ő jogosult a nevelt gyermek után családi pótlékra, viszont házastársa is jogosult a házastársa által nevelt gyermek után járó családi kedvezmény érvényesítésére, így adóelőleg-nyilatkozatot tehet.
  - A közös háztartásban élő, családi kedvezményre nem jogosult élettárssal a kedvezményt nem lehet év közben közösen érvényesíteni, viszont az év végi adóbevallásban a kedvezmény az élettárssal megosztható.

- **A várandós nő és a vele közös háztartásban élő házastársa**.
  - A várandós nővel közös háztartásban élő élettárs a várandósság ideje alatt nem jogosult a kedvezményre, így azt év közben az élettársak nem érvényesíthetik közösen, viszont a várandós nőnek járó kedvezményt a várandós nő a bevallásában megoszthatja élettársával.

- **A családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek, továbbá a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély**.
  - Esetükben saját maga vagy a vele közös háztartásban élő hozzátartozói közül közös döntéssel kiválasztott magánszemély érvényesíthet családi kedvezményt. (Ettől a döntéstől év végén a bevallás benyújtásakor el lehet térni.)
  - Hozzátartozónak kell tekinteni a gyermek szüleinek hozzátartozóit is, így például az elhunyt szülő testvére is érvényesítheti a kedvezményt a vele közös háztartásban élő árván maradt gyermek után.

- Az a magánszemély is érvényesítheti a családi kedvezményt, aki **bármely külföldi állam jogszabálya alapján családi pótlékra, rokkantsági járadékra vagy más hasonló ellátásra jogosul**t, ha az egyéb feltételek teljesülnek.

Ha a családi kedvezményre több magánszemély jogosult, mindenképpen közösen kell nyilatkozatot tenniük, akkor is, ha a kedvezményt teljes egészében a jogosultak egyike érvényesíti. Nem kell közös nyilatkozatot tenni a felváltva gondozott gyermek vér szerinti szüleinek, mert ők a kedvezmény 50-50 százalékát a másik szülőtől függetlenül érvényesíthetik. Ha az őket megillető kedvezményt jelenlegi házastársukkal közösen érvényesítik, akkor jelenlegi házastársukkal közös nyilatkozatot kell tenniük.

Mennyi kedvezmény jár?

A családi kedvezmény az Ön összevont adóalapját csökkenti.[3] Ezzel a nyilatkozattal az adóelőleg alapja és összege is csökken.

A családi kedvezmény összege az eltartottak számától függően **kedvezményezett eltartottanként havonta**

- ha egy eltartott van a családban, **66 670 forint**,
- ha két eltartott van a családban, **133 330 forint**,
- ha három vagy annál több eltartott van a családban, **220 000 forint.**

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a családi kedvezmény igénybevételével **kedvezményezett eltartottanként havonta**

- ha egy eltartott van a családban, **10 ezer forinttal**,
- ha két eltartott van a családban, **20 ezer forinttal**,
- ha három vagy több eltartott van a családban, **33 ezer forinttal**

magasabb összegű **nettó** kereset áll a családok rendelkezésére.

Kedvezményezett eltartott:

- aki után a magánszemély a Cst. szerint családi pótlékra jogosult,
- aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- a rokkantsági járadékban részesülő személy,
- a magzat a fogantatás 91. napjától a világra jöttét megelőző hónapig az erről szóló orvosi igazolás alapján,
- a bíróság döntése, egyezség, a családi pótlék folyósítójánál tett közös nyilatkozat alapján felváltva gondozott gyermek mindkét szülőnél, valamint a szülők házastársainál is.

Ha a magánszemély azért érvényesíthet családi kedvezményt, mert külföldi állam jogszabálya alapján külföldön jogosult családi pótlékra, rokkantsági járadékra vagy más hasonló ellátásra, kedvezményezett eltartottként azt a gyermeket veheti figyelembe, aki után Magyarországon a Cst. megfelelő alkalmazásával a családi pótlékra való jogosultsága megállapítható lenne.

Eltartott:

- a kedvezményezett eltartott,
- az, aki a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is,
    - ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot, hanem rokkantsági járadékot folyósítanak,
    - ha a kedvezményezett eltartott után családi pótlékot nem állapítanak meg, például magzat esetében,
    - vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermek után járó emelt összegű családi pótlék.

[3] A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 29/A. §-a.

Példa: Egy családban négyen élnek: apa, anya, a nappali tagozatos egyetemista fiuk és az apa húga, aki rokkantsági járadékot kap. A rokkantsági járadékban részesülő személy után a testvére, az apa veszi igénybe a családi kedvezményt.

Miután az egyetemista is eltartottnak számít, a családban az eltartottak száma két fő. Emiatt a rokkantsági járadékban részesülő személy után havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet az apa.

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos kedvezményezett eltartott gyermek után a családi kedvezmény havi összege **66 670 forinttal emelt összegben vehető igénybe**[4].

Tartósan beteg, illetve **súlyosan fogyatékos személy** [5]az, aki:

- tizennyolc évesnél fiatalabb, és a külön jogszabályban[6] meghatározott betegsége, illetve fogyatékossága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,
- tizennyolc évesnél idősebb, és a tizennyolcadik életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67 százalékban elvesztette, legalább 50 százalékos mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életévének betöltése előtt sem haladja meg az 50 százalékos mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll,
- a 18. életévét betöltötte, és a magasabb összegű családi pótlék helyett fogyatékossági támogatásban részesül[7].

Példa: Egy anya két kiskorú gyermeket nevel, akik közül az egyik súlyosan fogyatékos. A családi kedvezmény havi összege 333 330 forint, mert a gyermekek után személyenként havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet és a beteg gyermek után még további 66 670 forintot.

Milyen jövedelmet érint?

A kedvezmény az összevont adóalapba tartozó jövedelmekre vehető igénybe, mint például a munkabér, adóköteles társadalombiztosítási ellátás, a gyermekgondozási díj, más havi, heti munkadíj, tiszteletdíj, személyes közreműködés ellenértéke, bérbeadásból származó jövedelem, egyéb összevonás alá eső jövedelem.

Családi járulékkedvezmény

A magánszemély az őt megillető családi kedvezményt a biztosítottként[8] fizetendő társadalombiztosítási járulékból is elszámolhatja, ha azt az szja-alapból, adóelőleg-alapból nem lehetett teljes összegben érvényesíteni.

A családi járulékkedvezmény összege a családi kedvezmény adóalappal, adóelőleg-alappal szemben nem érvényesített részének a 15 százaléka, de legfeljebb a tb-járulék összege.

A családi járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető automatikusan figyelembe veszi, ha a magánszemély a családi kedvezmény érvényesítéséről nyilatkozik. A magánszemély azonban kérheti, hogy járulékkedvezményt a munkáltató, kifizető ne érvényesítsen, és a családi kedvezményre jogosító keretből csak azt az összeget számolja el, ami az szja-előlegből érvényesíthető.

---

[4] Az Szja törvény 29/A. § (2a) bekezdése alapján.
[5] A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. (a továbbiakban: Cst.) 4. § f) pontja alapján.
[6] A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet alapján.
[7] Szja törvény 29/A. § (2a) bekezdése
[8] *A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény* 6. §-a szerint biztosított.

Példa: Egy egyedülálló magánszemély 3 kiskorú gyermeke után kéri a családi kedvezményt, akkor havonta háromszor 220 000 forint, együttesen 660 000 forint családi kedvezményt érvényesíthet. Ha egy hónapban 350 ezer forint a munkabére, a munkáltató a 660 000 forintnak a munkabért meghaladó részére, azaz 310 000 forintra érvényesíti a családi járulékkedvezményt. Ezért a munkáltató az adott hónapban a 310 000 forint 15 százalékának megfelelő összeget, azaz 46 500 forintot vesz figyelembe járulékkedvezményként, ezt az összeget nem vonja le tb-járulékként a magánszemély munkabéréből.

Adatváltozáskor mit kell tenni?

Ha a nyilatkozatban közölt adatok változnak, **Ön köteles haladéktalanul új nyilatkozatot tenni** – ezt az I. Blokk jobb felső sarkában lévő, **Módosított nyilatkozat** feliratú kódkockában kell X-szel jelölnie.

Nem kell új nyilatkozatot tenni, ha az adóévben a magánszemély a **családi kedvezményt már a magzat után is érvényesítette**.

Ha év közben új munkáltatónál helyezkedik el és új nyilatkozatot tesz, az **nem számít módosított nyilatkozatnak**.

A családi kedvezményről és családi járulékkedvezményről bővebb tájékoztatást olvashat a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) az „Szja adóalap-kedvezmények” című 73. számú információs füzetben.

Külföldi magánszemély milyen feltételek mellett érvényesítheti a kedvezményt?

Önnek csak akkor jár a családi kedvezmény, ha azonos vagy hasonló **kedvezményt** ugyanarra az időszakra **másik államban** – ahol önálló és nem önálló tevékenységéből, nyugdíjból és más, hasonló, a korábbi foglalkoztatásból származó jövedelme megadóztatható – figyelemmel a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények rendelkezéseire is – **nem vett és nem is vesz igénybe**.

A külföldi adóügyi illetőségű magánszemély a kedvezményt Magyarországon csak akkor érvényesítheti, ha az adóévben megszerzett összes jövedelmének – ideértve a Magyarországon nem adóztatható jövedelmet is – **75 százaléka Magyarországon adózik.** Az adóévben megszerzett összes jövedelembe beleszámít az önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelem – ideértve különösen a vállalkozói jövedelmet és a vállalkozói osztalékalapot vagy az átalányadó alapját – valamint a nyugdíj és más hasonló, a korábbi foglalkoztatásból megszerzett jövedelem, függetlenül attól, hogy mely országban adókötelesek.

Ha Ön külföldi adóügyi illetőségű, a külföldi magánszemélyek kiegészítő nyilatkozatát is ki kell töltenie a családi kedvezmény igénybevételéhez. Adóazonosító jelet ebben az esetben is meg kell adni.

Az adóelőleg-nyilatkozat kitöltése

Ön az első részben nyilatkozik munkáltatójának, kifizetőjének az érvényesíteni kívánt családi kedvezményről, valamint itt kell részleteznie az eltartottak, kedvezményezett eltartottak adatait is.

Az 1. ponthoz: az eltartottak neve mellett az **eltartotti minőséget (EM)** – azaz, hogy miként kell őt a családi kedvezmény számításánál figyelembe venni – külön kódkockában kell jelölni. Magzatnál név helyett a „magzat” kifejezést tüntesse fel, és az „1” kódot (kedvezményezett eltartott) jelölje! A magzat(ok) a várandósság orvosi igazolása alapján a fogantatástól számított 91. nap hónapjától az élve születés napját megelőző hónapig vehetők figyelembe. Az orvosi igazolást a nyilatkozathoz nem kell csatolni, de elévülési időig, azaz a bevallás benyújtásának évét követő 5. év végéig meg kell azt őrizni.

Az eltartottak neve mellett a következő eltartotti minőséget jelölő kódok közül a megfelelőt kell szerepeltetni:

- „1” kód – Kedvezményezett eltartott
- „2” kód – Eltartott
- „3” kód – Felváltva gondozott gyermek
- „4” kód – Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy (gyermek)
- „5” kód – Felváltva gondozott tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy (gyermek)
- „0” kód – Kedvezménybe nem számító személy

A „4” és „5” kód szerinti tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személyen a Cst.-ben meghatározott tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személyt kell érteni. Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személynek minősül az a 18. életévét betöltött magánszemély is, aki a magasabb összegű családi pótlék helyett fogyatékossági támogatásban részesül.

Akkor kell valakit kedvezménybe nem számítóként „0” kóddal szerepeltetni, ha az eredetileg adott nyilatkozatban őt eltartottként, vagy kedvezményezett eltartottként tüntették fel, azonban olyan változás következik be az eltartotti minőségében, amely alapján őt a családi kedvezmény szempontjából a jövőben nem kell figyelembe venni. Azért, hogy a munkáltatónak tudomása legyen a valós helyzetről, azaz, hogy a kérdéses magánszemély mikortól nem számít eltartottnak, módosított nyilatkozatában a változás időpontját mindenképpen meg kell jelölnie, valamint a kedvezménybe nem számító személyt is szerepeltetnie kell „0” kóddal.

Az összes eltartott nevét, adóazonosító jelét meg kell adni, kivéve a magzatét, **adóazonosító jel nélkül a nyilatkozat érvénytelen**. Az eltartottak mellett meg kell jelölni, hogy adott eltartott után a nyilatkozatot adó magánszemély milyen jogcímen jogosult a kedvezmény érvényesítésére.

Jogosultsági jogcímek (JJ):

- „a” kód – Gyermek után családi pótlékra jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő házastárs
- „b” kód – Várandós nő vagy vele közös háztartásban élő házastársa
- „c” kód – Családi pótlékra saját jogán jogosult, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)
- „d” kód – Rokkantsági járadékban részesülő, vagy ilyen jogosulttal közös háztartásban élő hozzátartozó (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is)

Ha év közben olyan változás következik be, amely szükségessé teszi az adóelőleg-nyilatkozat módosítását, akkor az ugyanazon munkáltatónak adott nyilatkozaton a „Módosított nyilatkozat” jelölésére szolgáló négyzetben ezt X-szel kell jelölnie!

A módosított nyilatkozatban megjelölt változás szerinti családi kedvezmény legkorábban a nyilatkozattétel keltét követő bérszámfejtésnél vehető figyelembe, függetlenül attól, hogy egy korábbi dátumot jelöltek meg a változás bekövetkezésének időpontjaként. A változás időpontjának megjelölése azt a célt szolgálja, hogy a munkáltató a valóságnak megfelelő adatot tudjon szolgáltatni a havi adó- és járulékbevallásában arról, hogy Ön mely eltartottak után, milyen jogcímen és mikortól jogosult, vagy nem jogosult családi kedvezményre. Nem köteles azonban a munkáltató arra, hogy a változás időpontjára visszamenően rendezze a családi kedvezményt, ha Ön nem a változás bekövetkezésének hónapjában, hanem egy későbbi időpontban módosítja adóelőleg-nyilatkozatát.

A 2. pontban kérjük, jelölje az arra szolgáló négyzetben X-szel, hogy a családi kedvezményt egyedül, vagy jogosultnak minősülő házastársával, élettársával közösen kívánja érvényesíteni!

A 3. ponthoz: itt kell nyilatkozni arról, hogy jogosult a családi kedvezményt Magyarországon érvényesíteni, külföldi államban a jövedelme után azonos vagy hasonló kedvezményt nem vesz vagy vett igénybe.

A 4. ponthoz: Ön e pontban kérheti munkáltatóját, hogy az alább megjelölt családi kedvezményt kizárólag az szja-előleg alapjával érvényesítse, a járulékból ne. Ha e nyilatkozatot megteszi, a munkáltató nem fogja érvényesíteni a járulékkedvezményt még akkor sem, ha az 5. pontban megjelölt családi kedvezmény teljes összegű igénybevételére az Ön adóelőleg-alapja nem nyújt fedezetet.

Az 5. pontban nyilatkozik arról, hogy a családi kedvezmény érvényesítését kéri. Az érvényesíteni kívánt családi kedvezményt meghatározhatja mind az összeg [a) sor], mind a kedvezményezett eltartottak számának [b) sor] megjelölésével.

Ha a kedvezményezett eltartottak között van tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy (eltartotti minősítése „4”, vagy „5”), akkor a kedvezményt csak az összeg megjelölésével lehet felosztani a jogosultak között.

Ha a megjelölt összeg vagy a feltüntetett kedvezményezett eltartottak száma alapján járó összeg magasabb, mint az Ön jövedelme, például munkabére, akkor a különbözetet a kifizető járulékkedvezményként veszi figyelembe feltéve, ha Ön biztosított és nem tett nyilatkozatot a 4. pontban.

Ha a nyilatkozat a) sorában a kedvezményezett eltartottak száma alapján kiszámítható családi kedvezmény maximális összegénél kisebb összeget, vagy b) sorában a kedvezményezett eltartottak számánál kisebb számot jelöl meg, a fennmaradó kedvezményt jogosultnak minősülő házastársa, élettársa ugyancsak a munkáltatójának, kifizetőjének adott nyilatkozattal érvényesítheti.

A második részben a sorokat az Ön házastársa vagy élettársa adataival kell kitölteni, ha közös nyilatkozatot kell tenniük. Ha a házastársának, élettársának van adóelőleget megállapító munkáltatója, rendszeres bevételt juttató kifizetője, akkor itt kell feltüntetni annak megnevezését, adószámát.

Nem kell közös nyilatkozatot tenni azzal a volt házastárssal, élettárssal, aki a felváltva gondozott gyermekük után érvényesíti az 50-50 százalékos kedvezményt.

A harmadik részt az Ön munkáltatójának (kifizetőjének) kell kitöltenie.